

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και το παράθεμα να εξηγήσετε πώς προέκυψαν τα παρακάτω κόμματα και να περιγράψετε τα χαρακτηριστικά τους

Κείμενο

Τελικά η Εθνοσυνέλευση διαιρέθηκε σε δύο μεγάλους πολιτικούς σχηματισμούς, τους «**ορεινούς**» και τους «**πεδινούς**», ονομασίες που δήθεν παρέπεμπαν στον τρόπο με τον οποίο κάθονταν οι πληρεξούσιοι στα έδρανα της Εθνοσυνέλευσης και έμμεσα θύμιζαν τις αντίστοιχες παρατάξεις της γαλλικής εθνοσυνέλευσης.

Οι «**ορεινοί**» είχαν ως αρχηγούς μια ομάδα σημαντικών προσωπικοτήτων όπως ο Μπενιζέλος Ρούφος, ο Κουμουνδούρος, ο Καλλιφρονάς, ο Κυριακός κ.ά. και οι πληρεξούσιοί τους κάθονταν στα τελευταία καθίσματα της αίθουσας, ενώ οι «**πεδινοί**» καταλάμβαναν τα πρώτα καθίσματα και είχαν ως αρχηγό τον Δημήτριο Βούλγαρη. Η αλήθεια είναι όμως πως στερούντο εντελώς κάθε ιδεολογικού ή κοινωνικού περιεχομένου. Δεν αντιπροσώπευαν ταξικά ή άλλα συντεχνιακά συμφέροντα, γι' αυτό και ο διαχωρισμός των παρατάξεων ήταν κοινωνικά οριζόντιος, με τα δύο κόμματα να περιλαμβάνουν εξίσου άτομα από όλες τις οικονομικές και κοινωνικές τάξεις, τα επαγγέλματα και τις ηλικίες. Ουσιαστικά, ήταν σύλλογοι ατόμων που προσπαθούσαν να διαφυλάξουν και να προωθήσουν τα προσωπικά τους συμφέροντα.

Συμπληρωματικά σε αυτές τις δύο παρατάξεις υπήρχαν οι «**εκλεκτικοί**», που προσπαθούσαν να τηρούν τις ισορροπίες ανάμεσα στις δύο ομάδες, ώστε να μην επικρατήσει εντελώς καμία, με το σκεπτικό ότι η πλήρης πολιτική επικράτηση μιας παράταξης θα οδηγούσε στην πολιτική αυθαιρεσία. Η **ιδεολογία** τους ήταν συντηρητική και φιλομοναρχική και είχαν ως μέλη τους πλέον μορφωμένους και δημοφιλείς ανάμεσα στους πληρεξουσίου. Μεγάλα ονόματα όπως ο [Σπυρίδων Τρικούπης](#), ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο Ν. Σαρίπολος, ο Ζαχαρίας Βάλβης, ο Δ. Κυριακού, ο Ι. Μεσσηνέζης, ο Λ. Μελάς, ο Χ. Ζυμβρακάκης, στελέχωναν τους «εκλεκτικούς».

Τέλος, υπήρχε και μια μικρή ομάδα αδιάλλακτων αντιμοναρχικών πληρεξουσίων (Ιάλεμος, Μακρής, Μαστραπάς, Γλαράκης, Δόσιος κ.ά.) υπό τον **Επαμεινώνδα Δεληγιώργη**, το «**Εθνικό Κομιτάτο**». Τα μέλη του, κυρίως νέοι και φοιτητές, είχαν πρωτοστατήσει στις συννομοσίες κατά του Όθωνα και υποστήριζαν μια αιματηρή επανάσταση, που θα παρέδιδε την εξουσία στη νέα γενιά. Το «Εθνικό Κομιτάτο» το θεωρούσαν πολιτικά ως εμπροσθοφυλακή των «πεδινών» του Βούλγαρη.

Πηγές

-
- Επαμεινώνδας Κυριακίδης: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, Εκδόσεις Γρηγοριάδη.
  - Γεώργιος Ασπρέας: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
  - Σπ. Μαρκεζίνης: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Εκδόσεις Πάπυρος.
  - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, συλλογικό έργο, Εκδόσεις Δομή.
  - Gunnar Hering: ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, Εκδόσεις Μ.Ι.Ε.Τ.

- Παναγής Ζούβας: ΕΘΝΙΚΑΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ (συλλογικό έργο), Εκδοτική Αθηνών.
- Χαράλαμπος Κύρκος: Η Β' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ, Εκδόσεις University Studio Press.
- Τάσος Βουρνάς: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, Εκδόσεις Τολίδη.
- Νίκος Αλιβιζάτος: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ, τεύχος Α', Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Τάσος Βουρνάς: Ο ΕΚΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ, Εκδόσεις Φυτράκη.
- Εφημερίδα «ΠΑΝΔΩΡΑ», 1ης Ιουλίου 1863. argolikivivliothiki.gr
- <https://cognoscoteam.gr/>

Ενδεικτική απάντηση από τον καθηγητή Ιστορίας Κορώση Γεώργιο

Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις οι επαναστάτες προκήρυξαν εκλογές αντιπροσώπων για Εθνοσυνέλευση, η οποία θα ψήφιζε νέο σύνταγμα. Οι εκλογές έγιναν το Νοέμβριο του 1862. Η πλειονότητα των αντιπροσώπων που εκλέχθηκαν προερχόταν από τοπικά ψηφοδέλτια χωρίς κομματικές παρεμβάσεις. Αυτό είναι μία ακόμη απόδειξη ότι τα «ξενικά» κόμματα είχαν χρεοκοπήσει. Μέσα στην εθνοσυνέλευση συγκροτήθηκαν οι πυρήνες των δύο μεγάλων παρατάξεων, των πεδινών και των ορεινών, όπως ονομάστηκαν. Το παράθεμα επιβεβαιώνει τα παραπάνω και συμπληρώνει ότι οι ονομασίες προέκυψαν για να θυμίζουν, δήθεν, τις παρατάξεις της γαλλικής εθνοσυνέλευσης, ανάλογα δηλαδή με το πού κάθονταν οι βουλευτές.

Το σχολικό βιβλίο αναφέρει πως οι πεδινοί είχαν ως ηγέτη τον Δημήτριο Βούλγαρη, ο οποίος υπονόμει τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Με παρεμβάσεις στο στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος «πραιτωριανών» για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία. Η θέση τους στη Βουλή ήταν τα πρώτα καθίσματα, σύμφωνα με την πηγή. Ωστόσο εμπόδιο στις επιδιώξεις του, όπως αναφέρεται στο σχολικό βιβλίο, στάθηκαν πολιτικές ομάδες και θεσμοί. Ο Βούλγαρης έβρισκε οπαδούς ανάμεσα σ' εκείνους που είχαν διοριστεί παράνομα στο στρατό ή στο δημόσιο, και φοβούνταν μη χάσουν τη θέση τους σε περίπτωση επικράτησης συνθηκών κοινοβουλευτικής νομιμότητας, σε άνεργους πτυχιούχους και στους μικροκαλλιεργητές.

Οι ορεινοί απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό τον Δ. Γρίβα και τον Κανάρη) ενώ η πηγή προσθέτει και μια ομάδα σημαντικών προσωπικοτήτων όπως ο Μπενιζέλος Ρούφος, ο Κουμουνδούρος, ο Καλλιφρονάς, ο Κυριακός κ.ά. και οι πληρεξούσιοί τους κάθονταν στα τελευταία καθίσματα της αίθουσας με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών. Πάντως και τα δύο κόμματα, με βάση το παράθεμα, φαίνεται να μην έχουν κανένα ιδεολογικό και κοινωνικό περιεχόμενο και δεν αντιπροσωπεύουν ταξικά και συντεχνιακά συμφέροντα, γι' αυτό και έχουν οπαδούς απ' όλα τα κοινωνικά στρώματα και κάθε ηλικία.

Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση αυτών των δύο παρατάξεων. Μικρότερη απήχηση είχαν άλλοι πολιτικοί σχηματισμοί: Το Εθνικόν Κομιτάτον, υπό τον Επαμεινώνδα Δεληγιώργη, που υποστήριζε την ανάπτυξη του κοινοβουλευτισμού και τον εκσυγχρονισμό της χώρας, οικονομική ανάπτυξη και μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και στο στρατό, πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική αυτοκρατορία. Η πηγή συμπληρώνει πως ήταν ένα κόμμα αδιάλλακτων αντιμοναρχικών με μέλη κυρίως νέους και φοιτητές που επιζητούσαν μία αιματηρή επανάσταση έτσι ώστε να διώξουν τον Όθωνα και η νέα γενιά να αναλάβει την εξουσία. Το κόμμα αυτό θεωρούνταν εμπροσθοφυλακή των πεδινών.

Τέλος υπήρχαν και οι Εκλεκτικοί μια ετερόκλητη παράταξη εξεχόντων πολιτικών, λογίων και αξιωματικών, με μετριοπαθείς θέσεις, η οποία προσπαθούσε να μεσολαβεί μεταξύ των άλλων παρατάξεων και να υποστηρίξει σταθερές κυβερνήσεις. Συμπληρωματικά η πηγή αναφέρει πως στόχος τους ήταν να μην επικρατήσει απόλυτα κανένα από τα μεγάλα κόμματα, φοβούμενη την πολιτική αυθαιρεσία. Ως προς την ιδεολογία του χαρακτηρίζεται ως συντηρητικό και φιλομοναρχικό ενώ ως μέλη έχει τους πλέον μορφωμένους και δημοφιλείς ανάμεσα στους πληρεξουσίους. Μεγάλα ονόματα όπως ο Σπυρίδων Τρικούπης, ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.